

ת"פ 18181/04/20 - מדינת ישראל-פמ"ד נגד סרגיי רזניקוב-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 18181-04-20 מדינת ישראל נ' רזניקוב

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
בעניין: המאשימה

מדינת ישראל-פמ"ד
ע"י ב"כ המתמחה נועה ידי

נגד

סרגיי רזניקוב-בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד צחי רז- בהעדר

הנאשם

גזר דין

רקע:

1. בתאריך 24.2.2021 הורשע הנאשם בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום בעבירת **קבלת דבר במרמה**, לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין התשל"ז-1977; **שימוש במסמך מזויף**, לפי סעיף 420 לחוק העונשין **והתחזות**, לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין.

2. מעובדות כתב האישום עולה, כי בתאריך 17.03.2019 בשעה שאינה ידועה למאשימה במדויק, נכנס הנאשם אל סניף בנק לאומי במרכז המסחרי בערד. הנאשם ניגש אל פקידה והציג בפניה תעודת זהות מזויפת, שבה הופיעה תמונתו של הנאשם, לצד פרטיו המזהים של אחר. בין הנאשם ובין האחר אין היכרות מוקדמת.

הנאשם ביקש מהפקידה לפתוח חשבון בנק. הפקידה ביקשה ממנו להציג מסמכים נוספים והוא השיב שיביא אותם בהמשך. לנאשם נמסר פתק עם רשימת מסמכים שעליו להציג והוא נתבקש לחזור למחרת היום.

למחרת היום, בתאריך 18.03.19, בסמוך לשעה 18:00, חזר הנאשם לסניף הבנק וביקש מהפקידה לפתוח חשבון בנק, תוך שהוא מתחזה לאחר. במעמד זה הציג לפקידה את המסמכים המזויפים הבאים: תעודת זהות מזויפת הנושאת את פרטיו של האחר ואת תמונתו של הנאשם; שלושה תלושי שכר מזויפים הנושאים את פרטיו של האחר לחודשים דצמבר 2018, ינואר 2019 ופברואר 2019; תדפיס תנועות אחרונות מזויפים מבנק דיסקונט הנושא את פרטיו של האחר לתאריכים 17.12.2018 עד 17.3.2019; תדפיס פירוט הלוואות מזויף של מבנק דיסקונט הנושא את פרטיו של האחר; תדפיס ריכוז יתרות מזויף מבנק דיסקונט הנושא את פרטיו של האחר; הסכם שכירות מזויף מתאריך 1.3.2019 על שמו של האחר.

לאחר שמסר הנאשם את המסמכים המזויפים, פתחה הפקידה חשבון בנק על שם האחר, אליו קיבל הנאשם גישה במרמה.

3. בדיון מיום 24.2.2021, עתר ב"כ הנאשם להפנות את הנאשם לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר לעניין העונש, אשר יבחן בין היתר את שאלת ההרשעה. ב"כ המאשימה, לא התנגד לתסקיר לעניין העונש, אך התנגד לבחינת שאלת ההרשעה.

עבודת שירות המבחן התעכבה מאד ועם העברת הטיפול בתיק למותב זה הוריתי על שמיעת הטיעון לעונש על פי הנתונים הקיימים תוך ציון, כי לאחר שמיעת טיעוני הצדדים תתקבל החלטה האם ההמתנה לקבלת תסקיר חיונית בגזירת הדין. לאחר שמיעת טענות הצדדים בתאריך 25.10.21 נמצא, כי אכן נחוצה המתנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. בסופו של דבר, תסקיר הוגש רק בתאריך 31.5.22 והצדדים השלימו טיעוניהם לעונש בתאריך 12.6.22.

תסקיר שירות המבחן:

4. בתסקיר מיום **31.05.2022** פורטו הנסיבות האישיות של הנאשם. הנאשם בן 43, נשוי ואב לשלושה בנים, עלה לישראל מבלרוס בשנת 1991 עם אמו ואחיו, לאחר גירושי הוריו. אביו של הנאשם עלה גם הוא לישראל וכיום ההורים פרודים ומקיימים קשר תקין בכל הנוגע לילדיהם. הנאשם השלים לימודים תיכוניים בישראל וכן שירת שירות צבאי מלא. הנאשם החל בלימודי הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, עבד במכירות בחברת בזק, נישא וולו שלושה ילדים. בתום לימודיו, פתח חברה שסיפקה שירותים ללקוחות, בה הועסקו כ-40 עובדים. הנאשם תיאר את השנים 2008 עד 2011 כתקופת פריחה כלכלית.

החל משנת 2013 העסק החל לאבד מרווחיו וצבר חובות עד שהגיע להליכי פשיטת רגל. הנאשם תיאר את קריסת העסק בשל שינויים בשוק וכן טעויות עסקיות מצדו. העבירה בוצעה בסמוך לפתיחת הליכי פשיטת הרגל.

הנאשם תיאר את מאמצי המשפחה להשתקם מבחינה כלכלית. בין היתר, הוציא רישיון לתיווך במקרקעין, נרשם ללימודי שמאות מקרקעין ונמצא בעיצומם. עם קבלת ההפטר, החל לעבוד כמתווך נדל"ן עצמאי בחברת "רימקס" ומדווח על הצלחה, סיפוק והערכה.

משיחה עם רעייתו, תיארה את החיים המשותפים. תיארה שהתוודעה באיחור לקשיים הכלכליים של בעלה. הנאשם לא חלק עמה את המצב לאשורו ובדיעבד הבינה את המצב שנקלע אליו ואת מצבו הנפשי באותה תקופה. כמו כן, תיארה את הקושי הכלכלי לאחר שנאלצו למכור דירה שבבעלותם ולהתנהל כספית בתנאים מגבילים. שירות המבחן התרשם מעמדותיה של האישה.

ביחס לעברו הפלילי, נעדר הרשעות קודמות או כתבי אישום קודמים שהוגשו כנגדו, מצב המחדד כי מדובר בנאשם שנעדר דפוסים שוליים, וההתנהלות העבריינית בתיק זה חריגה לאורחות חייו.

בהתייחס לעבירה הנוכחית, שירות המבחן התרשם כי הנאשם בעל כוחות ותפקוד גבוה לאורך חייו, כי העבירות בוצעו באקלים של משבר כלכלי חריף ומתמשך שהובילו ללחץ ומתח ותחושה של אובדן שליטה. הנאשם תיאר את נסיבות ביצוע העבירה שבחיפושיו אחר אפיק להתנהלות פיננסית עד השלמת הליכי פשיטת

הרגל, נענה להצעה להשתמש בפרטיו של אחר שהיה באותה עת אסיר בתמורה להפקדת "קנטינה". הנאשם מסר שלא התכוון לפגוע כלכלית באדם או בבנק, אלא ראה בכך אפשרות זמנית להטיב את מצבו מבלי ששקל באופן מעמיק את משמעות בחירותיו. הנאשם הדגיש את ההשלכות שיהיו להרשעתו על המשך דרכו והציג מסמכים, מהם עולה כי אם יורשע לא יוכל לעסוק בתיווך ובשמאות מקרקעין.

בבחינת הסיכוי לעבריינות וגורמי הסיכוי לשיקום, שירות המבחן התרשם מתכונותיו של הנאשם, מביצוע העבירה על רקע משבר אישי, ללא מעורבות נוספת בפלילים. כן התרשם

ממאפיינים אישיותיים ותרבותיים אשר הקשו על הנאשם לחשוף את קשייו ולבקש עזרה, גם במחיר של הסתבכות בפלילים ובחירה בהתנהלות שהובילה לבסוף לקריסתו. ניכרת מידת הרתעה גבוהה מהמפגש עם גורמי החוק. שירות המבחן העריך כי הנאשם יפיק תועלת מהליך טיפולי, יחד עם הכיוון התעסוקתי בו מבקש להתפתח, אשר יהוו בלם להישנות עבירות נוספות בעתיד.

באשר להמלצה בעניין ההרשעה והעונש, שירות המבחן מציין כי הותרת ההרשעה על כנה לא תאפשר לנאשם להמשיך לעסוק במקצועו החדש או להפיק תועלת מלימודי התעודה שהוא מצוי בעיצומם. בשים לב לתהליך אותו עבר הנאשם, אשר כלל לקיחת אחריות מלאה על הפעולות, הפקת לקחים, והתגייסות לטיפול, בשים לב לשינוי שעבר הנאשם אשר נמצא בפתחה של קריירה שנייה, ההולמת את כישוריו והפגיעה הברורה הצפויה בה, ממליץ שירות המבחן להעדיף את הפן השיקומי ולבטל את הרשעת הנאשם. כן ממליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף 300 שעות, יחד עם צו פיקוח למשך שנה, במהלכה ישולב הנאשם בקבוצה טיפולית.

טענות הצדדים לעונש:

6. **המאשימה** עמדה בטיעוניה על הערך המוגן שנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם זכות הקניין של הבנק, הפגיעה בחיי המסחר התקינים וביכולת לתת אמון באזרחים במהלך ביצוע העסקים הרגיל. נטען, כי הבנקים מהווים עמוד תווך בכלכלת המדינה, ופגיעה בהם שקולה לפגיעה בציבור כולו. עוד נטען כי בביצוע עבירת מרמה, ישנה פגיעה בחופש הבחירה, ובחופש הרצון של נפגע העבירה.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נטען, כי העבירות בוצעו בתחכום, לאחר תכנון מוקדם וכי פוטנציאל הנזק גדול. נטען, כי הנאשם לא קיבל בפועל כסף מהבנק, שכן כתוצאה מהרמה קיבל פתיחת חשבון בלבד, אך בהמשך, מרגע פתיחת החשבון עלול היה הדבר להוביל לקבלת הלוואות ולהסב נזק כלכלי רב. בנוסף הדבר עלול היה להוות פתח לפעילות עבריינית לצרכים שונים.

המאשימה הפנתה לאסמכתאות מהן ניתן ללמוד על מדיניות הענישה, שהיא במנעד רחב ומתחשבת בנסיבות המרמה ובהיקפה:

ת"פ (שלום חי') 51440-11-17 מ"י נ' בדוי (08.04.2018) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו בשימוש במסמך

מזויף ובניסיון לקבלת דבר במרמה, בכך שהציג בפני פקידת בנק תלושי שכר ודפי חשבון בנק מזויפים במטרה לקבל הטבות הניתנות ללקוחות חדשים. בנסיבות המקרה נקבע מתחם עונש הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר, ועל הנאשם נעדר עבר פלילי, הוטלו 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ת"פ 46712-11-13 מ"י נ' **אוסטרובסקי** (2014) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת שני תיקים שצורפו בסדרת עבירות, ביניהן התחזות לאדם אחר, שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במרמה ועוד בסך כולל של כ-200,000 ₪. נקבעו מתחמי ענישה שונים בשני התיקים, המתחם הראשון נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשי מאסר בפועל והמתחם השני נע בין ששה חודשי מאסר בפועל ל-18 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ (שלום ראשל"צ) 32839-12-14 מ"י נ' **דבוש** (28.03.2018) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירות של התחזות לאדם אחר, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה, וניסיון לקבלת דבר במרמה, זאת לאחר שהנאשם הגיע לסניף בנק ומסר פרטיים אישיים ופרטי חשבון בנק של אחר, הציג תעודת זהות וחווה מכר מזויפים וביקש לבצע פעולות, בהן העברות כספים. נקבע מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 9 חודשי מאסר בפועל. ביהמ"ש גזר על הנאשם עונש הכולל 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, 7 חודשי מאסר על תנאי וקנס.

בהינתן כל אלה, עתרה המאשימה לקביעת מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר, בצד עונשים נלווים לרבות רכיבים כספיים שיהלמו את המניע הכלכלי שעמד בבסיס ביצוע העבירות.

ביחס לנסיבות האישיות המאשימה לקחה בחשבון עמדתה, כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה במיוחס לו ולקח אחריות על מעשיו. בנסיבות התסקיר סבורה המאשימה, כי יש להטיל על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה, מאסר מותנה וקנס בטווח של 10,000-20,000 ₪.

המאשימה מתנגדת לביטול ההרשעה במקרה זה וסבורה, כי אנו עומד במבחני הלכת **כתב**. לדעת המאשימה, ביטול ההרשעה עלול להעביר מסר שגוי לגבי חומרת העבירה. נטען, כי נוכח העורמה והתעוזה ופוטנציאל הנזק הרב הטמון בעבירות המרמה, יש לתת משקל רב לשיקולי הגמול וההרתעה. לדעת המאשימה, המלצת שירות המבחן איה הולמת את נסיבות המקרה וחומרתו. נטען, כי דווקא בשל תחום העיסוק של הנאשם ישנה חשיבות שלא לבטל את ההרשעה. נטען, כי עבודתו של מתווך דורשת אמון הלקוחות וביטול ההרשעה תמנע מהרגולטור ומהלקוחות את השקיפות המוחלטת הנחוצה ליכולתו של כל פרט לבחור איש מקצוע מתוך מודעות מלאה לכלל תכונותיו הרלוונטיות.

המאשימה הדגישה, כי לדעתה המפורט בתסקיר אינו מצדיק סטייה מן המתחם לקולא, אלא התחשבות בתחום

המתחם בלבד.

7. **ההגנה** הדגישה בטיעוניה, כי הנאשם הורשע בשימוש במסמך מזויף ולא בזיוף המסמכים, דבר המלמד על רמת תיחכום נמוכה יותר.

הודגש הרקע לביצוע העבירות שהוא המצב הכלכלי הקשה אליו נקלע הנאשם והמצוקה פיננסית שהיה שרוי בה. הנאשם ביצע את העבירות על רקע חובות כבדים ובקשותיו לקבלת הלוואות נדחו בזו אחר זו, נכסו עוקלו והוא היה נתון בהליכי פשיטת רגל ונזקק לחשבון ממנו יוכל להתנהל. העבירות נועדו לצרכי קיום ומחייה בסיסיים. הודגש, כי בפועל הנאשם לא נכנס לחשבון אותו פתח ולא ביצע בו פעולות. מעשיו הסתכמו בהעברת מסמכים לצורך פתיחת החשבון, ללא בקשה להלוואה ומבלי שנגרם לבנק נזק בפועל. השימוש בשמו של ה"אחר" נעשה בהסכמתו ולא מדובר במרמה כלפיו.

נטען, כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה במשטרה וחסך זמן שיפוטי יקר.

נטען בנוסף, כי כתב האישום הוגש בשיהוי, כשנה לאחר מועד ביצוע העבירות.

כן נטען, כי הנאשם עוסק בתיווך במקרקעין ולומד שמאות מקרקעין. על כן, הותרת ההרשעה על כנה תפגע בעיסוקו והוא צפוי לאבד את רישיון העבודה כמתווך.

נטען, כי עד ביצוע העבירה, ניהל הנאשם אורח חיים נורמטיבי, שירת שירות מלא בצבא. הודגש כי הנאשם סיים את הליכי פשיטת הרגל בחודש יולי 2020, ועל-כן, להבדיל משנת 2019 שאז ביצע את המעשים אין כיום חשש להישנות מעשי עבירה ומסוכנות הנאשם נמוכה.

נטען, בנוסף, כי לא מדובר במי שביצע עבירות מרמה במסגרת עבודתו או תחום עיסוקו. משכך, מידת הרלוונטיות של המעשים לעבודתו פחותה וכך גם מידת ההכרח שבהותרת העניין לשיקול הדעת של הרוגלטור. המעשה אותו ביצע הנאשם הוא אישי, ועל רקע אישי ואינו קשור ליכולת של הנאשם להעניק שירות ללקוחות ולנהל קשרי לקוחות במסגרת עבודתו.

בהסתמך על המפורט בתסקיר, הודגש הרקע הנורמטיבי של הנאשם, תפקודיו הגבוהים בכל התחומים והשיקום הכלכלי שעברה המשפחה. נטען, כי העבירה שביצע חריגה לאורחות חייו של הנאשם, כי ההליך הרתיע אותו מאד וכי הוא ייתרם מהליך טיפולי.

הותרת ההרשעה על כנה, צפויה לפגוע בשיקום הנאשם ומשפחתו.

נטען עוד, כי העונש עליו המליץ שירות המבחן אינו קל ואף מעמיס.

ההגנה ביקשה לאבחן את האסמכתאות אליהן הפנתה המאשימה. נטען, כי הנסיבות בעניין **אוסטרובסקי** חמורות יותר ומדובר בעשרות עבירות בכל כתב אישום; בעניין **דבוש** הנאשם בעל עבר פלילי, שניסה להונות ביותר ממיליון שקלים. למרות זאת, תוצאת ההליך היתה מאסר לריצוי בעבודות שירות. בעניין **בדוי** נסיבות המקרה דומות לעניינו, אך שאלת אי-ההרשעה לא נבחנה ולא הוגש תסקיר בעניין הנאשם.

ההגנה טענה, כי ההכרעה בסוגיית ההרשעה צריכה להיגזר ממידת הפגיעה הצפויה לנאשם, ואין רלוונטיות לקיומו של עיסוק כזה או אחר.

ההגנה הפנתה לת"פ (ת"א) 9050-04-13 מ"י נ' **פלוני** וכן לעפ"ג 20763-08-11 פ"ש נ' **מדינת ישראל** ביקש ללמוד מהם לעניינו.

עוד הדגישה ההגנה, כי הנאשם מתפקד היטב וסיכויי שיקומו טובים. חלפו למעלה משלוש שנים מאז ביצוע העבירות במהלכן תפקוד הנאשם תקין ולא נפתחו תיקים חדשים כנגדו.

דין והכרעה:

7. במוקד המחלוקת בין הצדדים, שאלת ביטול ההרשעה.

הלכה ידועה היא, כי מי שנקבע כי ביצע עבירה יורשע בה. היוצא מן הכלל הוא ביטול ההרשעה:

"**הכלל הוא שאם נמצא שנאשם עבר עבירה, יש למצות את ההליך הפלילי עמו בדרך של הרשעה וענישה. החריג לכלל זה, שיופעל במקרים נדירים בלבד, הוא הימנעות מהרשעה**" (רע"פ 3852/14 ורשואר נ' **מדינת ישראל** (18.8.14), פסקה 11).

בבית המשפט העליון חוזר ומדגיש, כי על מנת להביא לביטול הרשעה יש להראות כי מתקיימים שני התנאים המצטברים אשר נקבעו **בהלכת כתב** (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (21.8.97)):

"...**המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה...**"

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

בע"פ 8528/12 **ציפורה נ' מדינת ישראל** (03.03.2013), פסקה 9 הבהיר בית המשפט העליון:

"הנה כי כן, על בית המשפט לבחון, בראש ובראשונה, את השאלה האם סוג העבירה וטיבה, על רקע הנסיבות הקונקרטיות של המקרה, מאפשרים להימנע מהרשעה. בשלב השני, יש להידרש לשאלה, האם עצם ההרשעה עלול לפגוע "פגיעה חמורה" בשיקומו או בעתידו של הנאשם..."

בהלכת כתב הנ"ל ובפסיקה בעקבותיה גובשו מבחני משנה שונים ובהם "עברו הפלילי והסבירות כי ישוב ויעבור עבירות; האם העבירה מלמדת על דפוס התנהגות כרוני של הנאשם או שמדובר בהתנהגות מקרית ויחידה; נסיבות ביצוע העבירה; מעמדו ותפקידו של הנאשם, והקשר בין העבירה לבין אלה; השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי; יחסו של הנאשם כלפי העבירה, קרי, האם לקח אחריות והתחרט על ביצועה; משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; גילו, מצבו האישי והבריאותי ועוד. מאידך גיסא, ניצבים שיקולים שבאינטרס הציבור, כגון: טיב העבירה וחומרתה; מידת פגיעתה באחרים; הרצינות שבבסיס הכלל המחייב הרשעה; המסר החברתי ועוד... הנטל הוא על הנאשם המבקש להימנע מהרשעתו לשכנע כי מן הראוי לחרוג בעניינו מדרך הכלל, וכי שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי. (ע"פ 5985/13 אבן נגד מדינת ישראל (2.4.14)).

8. בבחינת נסיבות המקרה הקונקרטי קיימים נימוקים לכאן ולכאן. דומה כי גם המאשימה אינה חולקת על הטענה, כי ההרשעה צפויה להסב לנאשם נזק בשים לב לעיסוקו הרגולטורי ולתחום לימודיו. עם זאת, אין בפני נתונים ברורים לקבוע **בוודאות**, כי פרנסת הנאשם תיגדע, כי ישלל רישיונו בתיווך מקרקעין או כי יימנע ממנו **בהכרח** לעסוק בשמאות במקרקעין עם סיום לימודיו. הטיעון, כי מדובר בנזק וודאי אינו מבוסס דיו והמסקנה הנחרצת בתסקיר שירות המבחן מבוססת על דבריו של הנאשם. עם זאת, בית המשפט אכן מניח, כי קיים סיכון לא מבוטל לפגיעה בפרנסת הנאשם וביכולתו להמשיך בתחום עיסוקו. ללא ספק, מדובר בנתון החייב בדיווח לרגולטור אשר יצטרך לשקול את הדברים על פי אמות המידה המקצועיות והמנהליות המנחות את פעולתו.

לעניין זה ראו סעיף 5(א) לחוק המתווכים במקרקעין, תשנ"ו-1996:

"5. (א) מי שנתקיימו בו התנאים המפורטים להלן, רשאי לקבל רשיון של מתווך במקרקעין:

...

(4) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מתווך במקרקעין;

(5) אם הוא נידון לעונש מאסר בפועל, הוא סיים לשאת את עונשו שישה חודשים לפחות לפני הגשת הבקשה לרישיון..."

לא מדובר, אם כן, בתוצאה וודאית ובמניעה מוחלטת לעיסוק בתיווך במקרקעין אלא בעניין שהוא בתחום שיקול הדעת של הרגולטור. הוראות דומות קיימות גם בחוק שמאות מקרקעין (ראו סעיפים 38-40).

9. השאלה הטעונה הכרעה במקרה זה היא, איפוא, האם נכון במקרה זה למנוע, הלכה למעשה, את המידע מהרגולטור בדרך של ביטול ההרשעה אשר לא תקים לנאשם חובת דיווח ובכך לקבל החלטה

במקומו. מצאתי כי יש להשיב על שאלה זו בשלילה. את ההכרעה האם התמונה הכוללת בעניינו של הנאשם מבחינת "מהותה, חומרתה ונסיבותיה" מאפשרת המשך עיסוקו בתחום תיווך המקרקעין היא שאלה, שעל הרגולטור המוסמך להכריע בה ולא על בית המשפט. המדובר בסמכויות ביצוע מובהקות של הרשות המבצעת. שיקול הדעת של הרשות מונחה ומסתמך בין היתר על היכרו מעמיקה עם תחום העיסוק, עם דרישותיו, עם האתגרים הקשיים והמכשלות העומדים לפתחו של העוסק בתחום, ועם רמת השירות וטיב השירות אותו מעוניינים להעניק לאזרחים, המסתמכים על הרשות כי מפקחת בצורה טובה ונאותה על מקבלי הרישיון.

את כלל השיקולים העומדים לזכות הנאשם במקרה זה, עליו לפרוס בפני הרשות המוסמכת ואלה יישקלו, ללא ספק, כאחד מבין כלל השיקולים המנחים את פעולתה ובהתאם לכללי המשפט המנהלי.

10. הנאשם בחר, במסגרת ה"קריירה השנייה" שלו, תחום עיסוק רגיש מאד. תיווך במקרקעין ושמאות במקרקעין הם תחומי עיסוק מקצועיים, בתחומים בהם פערי מידע וידע מובנים ולקוחות אנשי המקצוע מסתמכים במידה רבה, אם לא במידה מוחלטת, על המידע שנאסף ושנמסר להם מאיש המקצוע. אמינות ויושרה הן תכונות נדרשות מרכזיות לעיסוק זה ולאנשים מן היישוב, הנדרשים לשירותי המתווך והשמאי כלים מועטים להפעלת בקרה וביקורת על עבודתם.

אכן, לו הורשע הנאשם בעבירת מרמה הקשורה בעיסוקו, בתרמית שעניינה בקשר עם לקוחות או בביצוע עסקאות בעבודה, פשיטא כי האפשרות לביטול ההרשעה לא היתה נבחנת כלל. אך לא ניתן לקבל את טיעון ההגנה, שמכיוון שהעבירה לא בוצעה במסגרת העבודה, היא אינה רלוונטית לשאלת עיסוקו של הנאשם. בפרט, בית המשפט בשלב דיוני זה, ובהיעדר מידע מפורש אחר, אינו הגורם שיחליט האם הנאשם יעסוק או לא יעסוק בתיווך במקרקעין או בשמאות מקרקעין. משמעות החלטת בית המשפט היא, כי המעשה שבו הורשע הנאשם **רלוונטי** עבור הרגולטור שהוא אשר יקבע, במסגרת מכלול שיקוליו, האם להעניק לנאשם רישיון עבודה.

9. מקובל עליי טיעון ההגנה, כי ייתכנו נסיבות ביצוע עבירה חמורות יותר מענייננו: הנאשם לא זייף מסמכים בעצמו, אלא "רק" הגיש מסמכים מזויפים לבנק; הנאשם לא משך כסף מהבנק ולא ביקש הלוואה כך שלא נגרם לבנק נזק בפועל ובסופו של דבר התוצאה היא פתיחת חשבון בנק בלבד; מעשי הנאשם הסתכמו בפעולות של הגשת מסמכים, על פני יומיים רצופים ולא מדובר בעבירה נמשכת או חוזרת; פתיחת החשבון על שמו של ה"אחר" נעשתה בהסכמת האחר ולא מדובר בתרמית כלפיו; הנאשם פעל מתוך מניע כלכלי פרטני, על רקע מצוקה אישית ולא כחלק מהתארגנות עבריינית הפועלת בדרכי מרמה לשם בצע כסף.

אלה מצביעים על כך, כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה אינה ברף הגבוה ביותר, אך היא עדיין פגיעה משמעותית ובעיקר - רלוונטית לתחום עיסוקו של הנאשם:

הנאשם בחר להתמודד עם משבר חמור אליו נקלע בדרכי מרמה ותוך נקיטה בדפוסי הסתרה גם מבני משפחתו הקרובה. חמור ככל שיהיה המשבר, בחירת הנאשם היא פסולה ומטילה כתם על מהימנותו ועל יושרתו. העבירה נועדה לעקוף גם את המגבלות שהוטלו על הנאשם בהיותו פושט רגל ובמובן זה קיים גם היבט נוסף של מעילה באמון כלפי הרשות.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם נרתע מההליך הפלילי אך אין אינדיקציה ברורה לכך ששכל זה, שמקורו בדברי שירות המבחן גם בקווי אישיות וברקע תרבותי, תוקן באופן שימנע בחירה בדרכי מרמה בשעת משבר

עתידי. בעניין זה גם שירות המבחן ממליץ על העמדת הנאשם במבחן ובמובן זה, הנורמטיבי, שיקומו של הנאשם אינו שלם וגם שיקולי הרתעת היחיד אינם בטלים. גם שיקול זה הוא שיקול חשוב בבוא בית המשפט לדון בשאלת ביטול ההרשעה, שכן על פי הדין לא ניתן להטיל ענישה צופה פני עתיד על מי שבוטלה הרשעתו.

10. עיקר הישגי השיקום אותו עבר הנאשם עד כה הוא במישור האישי והמשפחתי הכלכליים - הנאשם השלים את הליכי פשיטת הרגל ופעל לקדם את עצמו בתחום התעסוקתי, התמיד במסלול זה ונמסר כי מוצא בו סיפוק ומצליח בו. שיקומה הכלכלי של המשפחה אינו דבר של מה בכך ועל כן החשש, כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע בפן זה של שיקום הנאשם ומשפחתו אינו חשש בטל ובית המשפט מחויב לבחון בכובד ראש, האם פגיעה אפשרית זו היא מידתית אל מול השיקולים. כאמור, המסקנה המתחייבת לדעתי היא, שלא ניתן להשיג את האחריות כלפי הציבור, ואת האחריות כלפי הרשות המבצעת מפני השיקולים הפרטיים בלבד.

11. ואולם, בשונה מעמדת המאשימה, יש בשיקולי השיקום הללו כדי להצדיק את קבלת המלצת שירות המבחן ברכיבי הענישה ולהטיל על הנאשם מבחן וצו של"צ בהיקף נרחב, תוך סטייה ממתחם העונש ההולם (שדומה שאין מחלוקת בין הצדדים, כי תחתיתו בתקופת מסר קצרה, הניתנת לריצוי בעבודות שירות). לעניין זה, ניתן משקל גם לסעיף 5(א)(5) בחוק המתווכים במקרקעין הנ"ל ממנו נלמד, כי בהטלת עונש מאסר, ולו בעבודות שירות צפויה פגיעה וודאית ביכולת הנאשם להתפרנס.

לעניין שיקולי ענישה נוספים אלה לקחתי בחשבון גם את חלוף הזמן הרב מביצוע העבירה ועד היום ואת הנזקקות הטיפולית המצדיקה - הן לטובת הנאשם ומשפחתו והן לטובת הציבור בכללותו - המשכיות בקשר עם גורמי הטיפול ועם שירות המבחן.

סוף דבר:

לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת מרמה, לרבות ניסיון.

ב. קנס בסך ₪ 5,000 או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 90 יום.

את הקנס ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

· מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).

ג. ניתן בזאת צו של"צ בהיקף של 300 שעות.

הנאשם יבצע את עבודות השל"צ במשך שנה מהמועד שיקבע על ידי שירות המבחן ובהתאם לתוכנית שתוגש לתיק בתוך 21 יום. **המזכירות תעקוב.**

הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, או לא יתמיד בביצוע עבודות השל"צ, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.

ד. ניתן בזאת צו מבחן בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים מהיום.

הובהר לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן. הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולגזור עונשו מחדש.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"א אלול תשפ"ב, 07 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים.